

50 jaar
ivn
Valkenswaard
Waalre

NIEUWS

uit D'n Nieuwe Hof

NATUURWERKDAG
WAALE

GROENE
ACADEMIE
Investeren in je
vrijwilligerswerk

UITSTAPJE VAN DE
SCHOOLGIDSEN
Valkenswaard

HET INTERVIEW
In gesprek met
Jan van Twisk
en Emile Weijters

SINT NICOLAAS
ONTVANGST
Wat een (kinder)
feest!

NATUURWIJZER
IN VOOR NATUUR

WINTER 2017/2018

IVN: Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid

IVN instituut voor natuureducatie en duurzaamheid is een organisatie van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en een duurzame samenleving.

Lidmaatschap

Vriend van IVN: € 15,00

Landelijk lidmaatschap: € 24,00 per jaar.

Landelijk gezinslidmaatschap €16.60

Met het landelijk lidmaatschap steun je je eigen vereniging en het landelijk IVN.

Vrienden ontvangen 4x per jaar de Natuurwijzer/In voor natuur

Leden ontvangen daarnaast het landelijk IVN-blad: Mens en Natuur.

Lidmaatschap jeugdleden: € 15,00 per jaar.

Lidmaatschap "oudere" jeugdleden: € 20,00 per jaar.

U kunt het bedrag van het lidmaatschap overmaken op:

**IBAN:NL19INGB 0001 6112 36 t.n.v. Penningmeester IVN VALKENSWAARD-WAALRE
BIC:INGBL2A**

Opzeggen van uw lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 december van het lopende jaar .
Schriftelijk: J. van Heeswijk, Braambeslaan 15, 5552 PE Valkenswaard of
javanheeswijk@onsbrabantnet.nl

Verandering van emailadres ook doorgeven bij J .van Heeswijk. Zie hierboven

De website van onze afdeling is: <http://ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre>

Natuureducatie Centrum D'n Nieuwe Hof,

Bosstraat 25, 5553 CK VALKENSWAARD, telefoon 040-201 83 95

BESTUUR

Voorzitter	Emile Weijters Laurier 16 tel: 040-2075670	5552 GZ Valkenswaard
1e Secretaris	Anneke Droog Van Heemskerckstraat 18 tel: 040-2014727 E-mail: ivn.valkenswaard-waalre@live.nl	5554 PL Valkenswaard
2e Secretaris	Frans Vierstraete Sakervalk 11 tel: 040-2015117	5554 MD Valkenswaard
Penningmeester	Jan van Heeswijk Braambeslaan 15 tel: 040-2015307	5552 PE Valkenswaard
Leden	Jan Das Tonterstraat 18 tel: 040-2016075 Ad Baken Molenstraat 83 tel: 040-2015181 Gerrit Klitsie Geenhovensedreef 9 tel: 040-2046951	5561 AN Riethoven 5554 JN Valkenswaard 5552 BA Valkenswaard

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	pag. 3
Activiteitenkalender	pag. 4
Voorwoord	pag. 5
Wist je dat.....	pag. 6
Nationale tuinvogeltelling 2018	pag. 7
IVN sterrencursus 2018	pag. 8
Vooraankondiging bomencursus	pag. 9
Kerstgedachte	pag. 9
Meld je aan als expert op de Groene Academie	pag. 10
Interview met Jan van Twisk en Emile Weijters	pag. 11
Oproep versterking Bomenwerkgroep	pag. 13
Wantsen in onze tuin	pag. 14
Hyssop officinalis	pag. 15
Jeugd-IVN groep 1	pag. 16
Feestavond 50 jarig jubileum	pag. 17
Natuurwerkdag 2017 Waalre	pag. 18
Schoolgidsenexcursie Jacobushoeve	pag. 20
Gemeentelijke vrijwilligerspenning voor schoolgidsen Aalst-Waalre	pag. 21
De herdenkingsboom van Riethoven	pag. 22
En weer logeert de Sint bij ons	pag. 23
Een terugblik op de activiteiten i.v.m.het 50 jarig jubileum	pag. 25
Extra avond voor de film die op 15 september is vertoond	pag. 26

Activiteitenoverzicht

Winter 2017 - 2018

Woensdagochtend

Elke woensdagmorgen is een vast aantal werkgroepen in en rond D'n Nieuwe Hof actief: de Tuingroep, Documentatiegroep, Vogelwerkgroep en de Leskistengroep.

Jeugd-IVN

Voor de diverse leeftijdsgroepen zijn er eens per maand bijeenkomsten .

Groep 1 (8-10 jaar;); woensdagmiddag 14.00 – 16.30 uur; zie de website;

Groep 2 (11-13 jaar); zondagmorgen 09.00-12.15 uur; zie de website;

Groep 3 (14 jaar en ouder); bijeenkomsten worden nader afgesproken.

Vlindertuin

De werkgroep gaat het winteronderhoud opstarten, maar bezoek blijft mogelijk.

Schoolproject

De opening van het project is gepland op woensdagmorgen 7 februari 2018 om 09.00 uur.

Wandelingen

Zondag 11 maart; 14.00 – 16.00 uur; wandeling “Loonlandschap en zijn cultuur”;

Start: Herberg 't Loon, Loonderweg 44, 5581 VG, Waalre

Het gehele wandelingenprogramma voor 2018 vindt u in deze uitgave.

Vogelwerkgroep

Elke eerste dinsdagavond van de maand, bijeenkomst van de leden van de werkgroep.

Schoolgidsen Valkenswaard

Valkenswaard

Woensdag 17 januari Binnenactiviteit met quiz start 09.00 uur in D'n Nieuwe Hof

Woensdag 7 februari Opening nieuw natuurproject voor de basisscholen start 09.00 uur in D'n Nieuwe Hof

Natuurwerkgroep Waalre en Valkenswaard

Wilt u in de winter deelnemen aan deze activiteit op de zaterdagochtenden, neem dan contact op met Wim van Stipdonk of Ben Putman voor Waalre (040 2216573 of 040 2215000) of Harrie van de Broek voor Valkenswaard (040 2018239).

Cursuswerkgroep

Cursus Vogelherkenning

De cursus wordt gehouden op *zaterdagochtenden (08.00 – 12.00 uur) en dinsdag-avonden (20.00 – 22.30 uur)* . *Data zijn: 27 februari, 3, 17 en 27 maart, 7, 21 en 24 april, 5, 19 en 22 mei.* *De kosten bedragen € 20,00.* Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar. Aanmelding per e-mail seijkens46@gmail.com.

Sterrencursus

Deze cursus is gepland op *donderdagavonden* en wel op *15 en 22 februari, 1, 8 en 15 maart van 19.30 – 22.15 uur.* De *cursuskosten zijn € 32,50 voor niet-leden en € 27,50 voor leden.* Aanmelding via E. Weijters tel. 040 2075670 of via e-mail e1000acmw@gmail.com.

Diversen

Op veler verzoek zal een tweede filmavond plaatsvinden en wel op *woensdagavond 19 januari 2018 om 20.00 uur.* Ook voor deze avond geldt een limiet van 50 bezoekers, dus eerst komt eerst maalt.

Voorwoord

Valkenswaard, 28 november 2017

Beste IVN-er

Het jubileumjaar loopt ten einde en we gaan 2018 in, het 51-ste jaar van onze afdeling. In het afgelopen jaar hebben we diverse jubileumactiviteiten georganiseerd. Verderop in deze uitgave wordt verslag gedaan van de jubileumactiviteiten.

Ook dit jaar is het IVN gebouw omgebouwd geweest tot verblijfplaats van Sinterklaas. De Sint en wethouder Mart Wijnen hebben op woensdagmiddag 22 november voor de derde keer de verblijfplaats geopend. De verblijfplaats is bezocht door honderden kinderen met hun ouders en schoolkinderen van een aantal scholen en alle kinderen hebben hun Pietendiploma gehaald. We kunnen wederom spreken van een erg succesvolle activiteit, mede mogelijk gemaakt door de vrijwilligers van de Kinderboerderij en de Wijkcommissie Turfberg. Alle mensen die zich ingezet hebben voor dit geweldige succes wil ik graag bedanken.

Op vrijdagavond 8 december ontvingen twee schoolgidsen, Chantal van der Strigt en Inge van der Goor, de vrijwilligerspenning van de gemeente Waalre. Graag wil ik, mede namens de andere leden van het bestuur, de twee schoolgidsen feliciteren met deze penning voor hun inzet voor natuureducatie van schoolkinderen.

De leden van de werkgroep Schoolprojecten zijn alweer druk in de weer om het nieuwe natuurproject "ZoogdierenHoezo?" in een nieuw jasje te steken. Op woensdag 7 februari 2018 vindt de opening van het nieuwe schoolproject plaats. Voor de eenendertigste keer! Geweldig. En dat is alleen mogelijk door de enorme inzet van een aantal enthousiaste vrijwilligers. Daarom vanaf deze plaats een welgemeende dank aan de leden van deze werkgroep.

Voor 2018 is het wandelingenschema weer opgesteld. In deze uitgave vindt u het jaarprogramma.

In de eerste week van december zijn 14 zonnepanelen geplaatst op het dak van ons gebouw. Met dit aantal hopen wij een aanzienlijke reductie van energiekosten te realiseren, mede vanwege de vervanging in het najaar van alle TL's door LED buizen.

Eind dit jaar hopen wij u te informeren over de bereikte reductie van het elektriciteitsverbruik en kosten. Voor het komend jaar hebben we nieuwe energiebesparende maatregelen gepland.

Rest mij, u en uw familie, namens alle leden van het bestuur, fijne feestdagen te wensen en een goed 2018.

Namens het bestuur

Emile Weijters

Wist u dat?

- De Paddenstoelenwandelingen in oktober een belangstelling van tientallen deelnemers kenden.
- Zowel volwassenen als kinderen naar hartenlust paddenstoelen konden zoeken en de verhalen over paddenstoelen aanhoren.
- Er als experiment voor een 15-tal natuurfotografen in de ochtend een paddenstoelenroute gelopen werd.
- Op 27 oktober, tijdens de Nacht van de Nacht, het sterrenkijken zich moest beperken tot een paar spaarzame momenten vanwege een bewolkte hemel.
- Aan de hand van een Aarde – Zon – Maan model voor een 10-tal aanwezigen de seizoenen, de beweging van de sterrenhemel en de Dierenriem werd toegelicht.
- Een herhaling op vrijdagavond 10 november ruimschoots goed gemaakt werd met een heldere hemel.
- De regiocursus "Met de jeugd de natuur in", met ca. 25 deelnemers, een lesochtend in Valkenswaard had op 18 november in de Kleine Meer, met als onderwerp "Bomen en Groei".
- De Malpieheide in de periode september – november weer ontdaan is van een groot aantal dennetjes en berkjes door enthousiaste vrijwilligers onder leiding van Ad Baken.
- Op zaterdag 4 november, de Nationale Natuurwerkdag, weer vele personen werkzaamheden hebben verricht in de natuur in Waalre (Vliegenven) en in Valkenswaard (Malpie).
- De Natuurwerkgroep Waalre de zg. berkentrekker op deze ochtend gedemonstreerd heeft voor belangstellenden.
- Deze berkentrekker door een aantal leden van de Natuurwerkgroep Waalre is bedacht en ontwikkeld.
- De Natuurwerkgroep nadenkt over een follow-up voor de berkentrekker.
- Het IVN gebouw, in de tijd dat Sinterklaas er verbleef, vol pepernoten lag.
- In december in de Kleine Meer door onze afdeling en onder belangstelling van diverse organisaties en de gemeente, een tamme kastanje geplant is als jubileumboom.
- In december / januari voor een 8-tal leerlingen van WERE Di een workshop Sterrenkunde gehouden wordt in het kader van Academy WERE Di.
- De natuurwerkgroepen van Valkenswaard en Waalre dit najaar weer elke zaterdagmorgen (en de groep Waalre ook op woensdagmorgen) natuur- beheerswerkzaamheden uitvoeren in de omliggende natuurgebieden.
- U mee kunt doen aan de uitvoering van deze werkzaamheden van de werkgroepen. Contactadressen hiervoor zijn: Natuurwerkgroep Waalre 040-2215000 (Ben Putman), Natuurwerkgroep Valkenswaard 040-2018239 (Harrie van de Broek).
- De opening van het nieuwe Schoolproject op woensdagmorgen 7 februari 2018 zal plaats vinden.

Nationale tuinvogeltelling 2018

In 2018 wordt de Nationale Tuinvogeltelling voor de 15^e keer georganiseerd en wel in het weekend van zaterdag 27 en zondag 28 januari.

Steeds meer mensen doen mee! Het is ook zo gezellig om dit bijv. samen met je kinderen of kleinkinderen te doen. Je hoeft maar een half uurtje naar buiten te kijken en op te schrijven welke soorten vogels er op dat moment in je eigen tuin te zien zijn. Ook noteer je hoeveel vogels je van één soort tegelijk spot. Daarna ga je naar www.tuinvogeltelling.nl en voer je jouw telling in.

Op deze site wordt bijgehouden welke vogel waar het meeste voor komt, soorten teruglopen, nieuwe vogels ontdekt wor-

den etc. Ook kun jij daar opzoeken wat andere mensen in jouw buurt/dorp/provincie bij deze Tuinvogeltelling gezien hebben. Dat kan van tuin tot tuin best verschillen. Daarnaast kun je steeds meer te weten komen over vogels: uiterlijk, gedrag, eten enz.

Voor iedereen een hele leuke bezigheid in zo'n koud wintermaandweekend!!
Veel succes!!

“Vogelgroet” van Dinie van Lieshout.

IVN Sterrencursus winter 2018

Foto: Jan Koeman

Altijd al willen weten waar het prachtige wintersterrenbeeld Orion aan de hemel staat en ook de Poolster en andere sterren en sterrenbeelden?

Dan is de sterrencursus die het IVN Valkenswaard-Waalre op donderdag 15 februari 2018 start, iets voor u. Deze sterrencursus is bedoeld voor mensen die wat meer van de sterrenhemel willen weten. De cursus kent 5 lesavonden waarvan een avond in Asten, voor een bezoek aan de Jan Paagman Sterrenwacht met het indrukwekkende Pieterse Planetarium.

De *cursusavonden* zijn gepland op de volgende avonden, *15 en 22 februari, 1, 8 en 15 maart*. De *cursustijden* zijn van *19.45 tot 22.15 uur*.

Naast het geven van informatie en uitleg over de verschillende hemellichamen en hun bewegingen, zal in de cursus veel tijd besteed worden aan het zich oriënteren op en het waarnemen van de sterrenhemel.

Tijdens deze cursus komen de volgende onderwerpen aan bod: naamgeving van

sterren, de Dierenriem, de levensgang van sterren, Rode Reuzen, Witte Dwerfen, Neutronensterren, Zwarte Gat, werken met de sterrenkaart, wanneer is welke planeet waar te zien, computerprogramma's voor sterrenhemelsimulatie.

De cursus wordt gegeven in het IVN gebouw van de afdeling Valkenswaard (Bosstraat 25, 5553 CK Valkenswaard). De *cursusgelden* bedragen € 27,50 voor leden en € 32,50 voor niet leden. Deze prijs is inclusief syllabus, sterrenkaart, bezoek aan de Sterrenwacht en Planetarium en koffie en thee tijdens de cursusavonden.

Voor nadere informatie over deze cursus, kunt u contact opnemen met Emile Weijters (tel. 040 2075670) of via e-mail e1000acmw@gmail.com.

Hier kunt u zich ook aanmelden voor de cursus.

Vooraankondiging bo- mencursus “Hoe heet die boom?”

Van maart tot en met mei organiseert onze cursuswerkgroep weer 4 bijeenkomsten over bomen. Elke bijeenkomst bestaat uit een wandeling en een stukje theorie.

We behandelen o.a. de fysiologie en het functioneren van bomen, determineren aan de hand van bladvormen en de betekenis van bomen voor mens en dier.

De bijeenkomsten zijn steeds *op zaterdagochtend van 9.00u. tot 12.00u.* en starten altijd vanaf ons IVN-gebouw “d’n Nieuwenhof”, Bosstraat 25 in Valkenswaard.

Aan het eind van elke bijeenkomst bespreken we onder het genot van een kopje koffie wat we die ochtend hebben gezien en beleefd.

Tot slot vind er in september nog een terugkomochtend plaats.

De data zijn bij het uitkomen van deze uitgave nog niet bekend. Houd daarom onze website, facebook en de plaatselijke bladen in de gaten.

Je kunt je ook alvast opgeven bij het secretariaat.ivn.valkenswaard-waalre@live.nl

*Vriendelijke groet,
Cor de Jong*

Kerstgedachte

**“Alle duisternis
van de wereld
kan het licht van
een enkele kaars
niet uitdoven”.**

Franciscus van Assisi

Meld je aan als expert op de Groene Academie

De Groene Academie is het portaal voor iedereen die meer wil weten over natuur door het volgen van workshops, cursussen, opleidingen en lezingen of zich voor de natuur wil inzetten. Op de site is al het aanbod van natuurverenigingen en natuurorganisaties te vinden op het gebied van cursussen, experts en vrijwilligerswerk.

Experts

Geef je weleens lezingen over allerlei natuuronderwerpen of een onderwerp in het bijzonder, zoals bijvoorbeeld planten, ecologie, vleermuizen? Zet je je expertise graag in bij een natuurcursus of workshop? Meld je dan aan als expert op de Groene Academie! Zo ben je te vinden door natuurverenigingen, -organisaties, natuur- en andere centra om een bijdrage te leveren aan de kennis van en enthousiasme voor de natuur!

Op dit moment heet het expertgedeelte nog 'docent', maar binnenkort wordt de naamswijziging doorgevoerd. Daarbij wordt je persoonlijke pagina ook verbeterd qua opzet en mogelijkheden. Je kunt straks je verschillende expertises invullen, zodat andere gebruikers goed in staat zijn je op je expertise te zoeken én te vinden.

www.degroeneacademie.nl

Bijeenkomst Natuur in eigen Hand

25 januari 2018

van 18u tot 21u te Tilburg

Wil je zelf aan de slag met de ontwikkeling van natuur in je omgeving? Heb je een idee of al concrete plannen om nieuwe natuur in Noord-Brabant te maken? Kom dan naar de

bijeenkomst "Natuur in eigen hand" op donderdagavond, 25 januari in Cinecitta in Tilburg.

Tijdens deze avond leer je van inspirerende voorbeelden, kun je je ervaringen delen en bieden we concrete handvatten om van idee naar realisatie te komen. De avond wordt georganiseerd door IVN Brabant, Groen Ontwikkel-fonds Brabant en de provincie Noord-Brabant in samenwerking met coördinatiepunt landschapsbeheer van het Brabants Landschap en de Brabantse Milieufederatie.

Op deze avond wordt het startschot gegeven voor een prijsvraag, waarbij de beste ideeën voor natuurontwikkeling worden beloond met een bedrag van € 5.000,- voor ondersteuning om het idee verder te brengen. De voorwaarden voor deelname worden tijdens deze bijeenkomst bekend gemaakt.

Aanmelden kan op www.ivn.nl/natuur-eigen-hand.

Vijftig jaar IVN !

Gesprek met Jan van Twisk en Emile Weijters

Een gesprek met Jan van Twisk (Waalre) en Emile Weijters (Valkenswaard) over hun betrokkenheid bij het IVN in de voorbije jaren levert een boeiende inkijk in de ontwikkeling van het IVN in Valkenswaard en Waalre. Ze zijn allebei al actief sinds de zeventiger jaren, enkele jaren nadat het IVN Valkenswaard was begonnen.

Jan, die in de zestiger jaren graag met de tent op stap ging met zijn gezin, werd lid van het mentorcorps van de ANWB natuurkampen. Als mentor begeleidde hij tentkampeerders, die in de natuurkampen van de ANWB het juiste kamperen leerden: hoe bouw je je tent, hoe kook je en leef je zo natuurlijk mogelijk zonder de natuur te schaden. Hij heeft dit tot zijn zeventigste verjaardag gedaan, zij het dat de tent later werd vervangen door een caravan!

Via de natuurkampen kwam hij in contact met de landelijke voorzitter van het IVN, Jan Nijkamp. IVN'ers werden bij de kampen ingeschakeld als natuurgidsen. Jan ging een natuurgidsencursus volgen bij frater Simon Deltour in Eindhoven en ging wandelingen begeleiden, onder meer bij het IVN in Valkenswaard, dat pas enkele jaren bestond. Ook was hij betrokken bij het herstellen van de Brabantse ANWB wandelroutes, die aansloten op de internationale routes. Echtgenote Free deed volop mee! Hij werd in 1971 bestuurslid van het IVN in Valkenswaard.

“We vergaderden bij de mensen thuis,” vertelt Jan, “want het IVN had geen onderkomen”. Het IVN kreeg pas een eigen plek bij het SKOVA in 1975, waar het bijna tien jaar inwoonde. Later verhuisde het IVN naar de Petruschool, daarna naar het Stationneke en het kreeg uiteindelijk een eigen gebouw aan de Bosstraat. Hierover later meer!

Emile wou meer van de natuur weten en volgde een gidsencursus in Asten-Someren bij Bob Vink. “Je moest goede redenen hebben om daaraan mee te mogen doen”. Hij ontdekte toen het IVN bij het SKOVA in Valkenswaard, waar hij de inloopavonden bezocht. Hij werd actief lid van het IVN. Twee maal per jaar moest hij gidsen en geleidelijk kwamen daar taken bij, zoals de PR bij tentoonstellingen en de verkoop van propaganda- en natuureducatiemateriaal in het winkeltje.

In 1977 werd hij bestuurslid en hij was penningmeester van 1979 tot 1992. In 2002 werd Emile voorzitter van het IVN als opvolger van Jules Jeurissen.

Jan van Twisk en zijn vrouw Free

Emile Weijters

Emile Weijters actief met schoolkinderen

Zowel Jan als Emile zijn al die jaren zeer betrokken geweest bij de natuureducatie. Jan gaf talloze lezingen binnen en buiten het IVN. Hij schreef artikelen over de natuur onder meer voor het Valkenswaards weekblad (zoals ook Jan van den Nieuwenhof, Ria Rutten en Emile Weijters) en voor De Schakel in Waalre. Ook nu schrijft hij nog regelmatig in de Natuurwijzer /In Voor Natuur en publiceert de Natuurweetjes op internet. Jan van den Nieuwenhof gaf indertijd het boekje "Planten van de Kempen" uit. "Zijn werk heb ik voortgezet en sinds 2008 is er de maandelijkse publicatie met eigen fotografie op de website van de afdeling onder het kopje "Wilde Plantennamen". Inmiddels heb ik een voorraad plaatjes van alle inheemse planten in ons land", aldus Jan. Samen zijn Jan en Emile betrokken geweest bij het cursuswerk : basiscursus, natuurgidsencursus, werkgroep heemkundige verkenningen met bustocht (Jan) en

sterrencursus (Emile). De diawerkgroep vervaardigde de dia's, die door iedereen gebruikt konden worden.

Het scholenproject is door Jan van den Nieuwenhof, Gerard Hillemans en Jan van Twisk voorbereid: zij bedachten de thema's, die in het project behandeld zouden kunnen worden. Doelstelling was de hele natuur te omvatten in een achttal jaarlijkse presentaties. Inmiddels is het project gemoderniseerd en nog steeds heel bruikbaar! Zowel door scholen in Valkenswaard als daarbuiten (uitleen!) wordt het goed bezocht. Uiteraard kon dit alles pas gerealiseerd worden toen het IVN een eigen huis had.

Beiden zijn vol lof over de ontwikkeling en uitvoering van dat eigen huis in de Bosstraat. "Veel mensen hebben fantastisch werk geleverd", aldus Jan en Emile. Cees van Nimwegen was een belangrijke wegbereider bij de gemeente. De bouwtekening werd gemaakt door dhr. van Duynhoven van de gebouwdienst en het vele (hand-)werk gebeurde door vele enthousiaste vrijwilligers. Jan van den Nieuwenhof was de "bouwheer", de drijvende kracht naar de gemeente. Hij kon de mensen enthousiast maken voor het bouwproject." Gijs en Jan Boelens (Gijs was meest timmerman en Jan de metseelaar), Thijs Bots en vele, vele anderen kregen het voor elkaar. De eerste steen werd gelegd in 1984 en 29 maart 1986 werd het gebouw geopend.

In Waalre groeide het aantal leden fors. De schoolgidsen van Aalst-Waalre hadden inmiddels het scholenwerk binnen de scholen georganiseerd en nieuwe werkgroepen waren ontstaan: wandelingen bij

Jan van twisk aan het werk in de heemtuin

het Woldersven, paaltjeswandelingen, samenwerking met de milieugroep, bosgroep, boomfeestdag, lezingen enz. In 1978 ontstond de behoefte bij de Waalrese leden om zich af te splitsen van Valkenswaard. Jan van Twisk werd de eerste voorzitter van de nieuwe IVN afdeling Waalre en later opgevolgd door Cor de Jong en anderen.

De al eerder bestaande Vlindertuin is in deze periode door leden van het IVN in Waalre tot een prachtig project ontwikkeld.

Vanaf 1 januari 2011 heeft Waalre zich weer aangesloten bij Valkenswaard, omdat met een teruglopend ledenaantal en te weinig bestuursleden de afdeling niet langer zelfstandig kon blijven functioneren.

Ondertussen is er het een en ander veranderd bij het IVN: mensen binden zich niet meer voor lange tijd aan een club of vereniging. Waar voor de zeventigplussers van nu in de beginjaren van het IVN naast het sociale contact de ontwikkeling van de interesse in de natuur en milieu voorop stond, maken jongeren nu andere keuzes. Beleidsplannen houden nu meer rekening met effecten van ons handelen op natuur en milieu. De afdeling IVN Valkenswaard Waalre heeft in de voorbije vijftig jaar heel veel geboden aan de gemeenschap en hoopt dat nog een hele tijd te doen!

Annelies Theeuwes

De Bomenwerkgroep inventariseert de waardevolle en monumentale bomen in de gemeente Valkenswaard.

Deze inventarisatie wordt driejaarlijks gecheckt. Bij deze inventarisatie wordt ook de status en kwaliteit van de boom vastgesteld. Bomen met een verwonding of een vermeende zwakke plek, worden jaarlijks gecontroleerd.

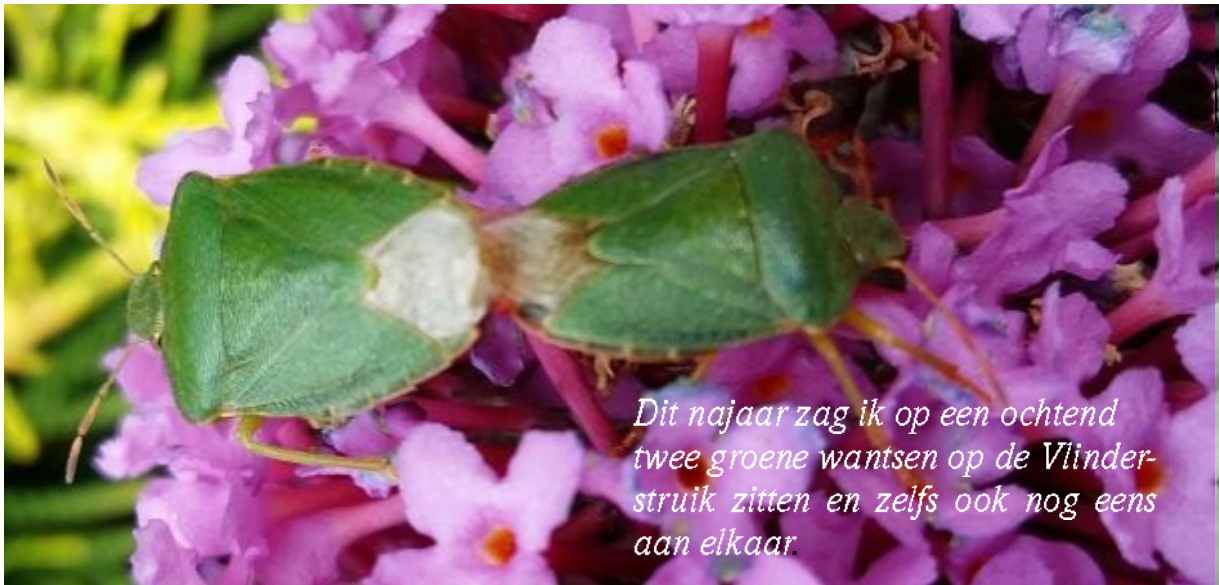
Het betreft ruim 300 waardevolle bomen en een kleine 100 monumentale bomen. Met de gemeente worden een paar keer per jaar de inventarisatieresultaten kortgesloten.

Je voert de werkzaamheden uit samen met twee andere vrijwilligers. De inventariserende werkzaamheden in het veld worden onderling afgestemd. De gegevens worden in een digitaal bestand vastgelegd. Gemiddelde tijdbesteding bedraagt ca. 4 uur week.

Voor nadere informatie kun je contact opnemen met:

Janka Kessener 040 - 20 75280

Dit najaar zag ik op een ochtend twee groene wantsen op de Vlinderstruik zitten en zelfs ook nog eens aan elkaar.

WANTSEN IN ONZE TUIN

Snel ging ik binnen mijn camera halen om ze zo samen op de foto vast te leggen. Er zijn veel soorten wantsen, dus mijn insectenboekje (Mini Winkler Prins Insecten) erbij gehaald en dat 'vertelde' me dat het hier om Groene stinkwantsen ging.

Elke keer als ik weer naar buiten ging, keek ik even of ze nog aanwezig waren.

Warempel, 's avonds zaten ze nog steeds samen aan elkaar vast op die struik ... dus ik had niet zo hoeven te rennen om die foto te maken.

Dit jaar had ik voor het eerst een stukje vlindertuin aangelegd in onze achtertuin. Uit het zaad wat ik in het voorjaar erin had geharkt, kwamen verschillende plantjes met mooie bloemen o.a. Groot kaasjeskruid waar vlinders, hommels en bijen

honing gaan zoeken. Maar tot mijn verbazing zag ik dat er nog meer liefhebbers graag hun dag daarop doorbrachten. Het waren Vuurwantsen, ze waren meestal met meerderen. Op een dag zag ik zelfs een volwassen exemplaar met een kleintje. Ze zijn zo mooi 'getekend', rood met zwart en ik kon duidelijk zien dat het jonge Vuurwantsje nog meer zwarte afbeeldingen moest krijgen.

De herfst naderde en bij het opruimen van de tuinmeubels die onder ons overdekt zitje staan, zag ik weer een andere grote wants, welke verstopt zat achter een stukje hout. Ook weer een heel apart exemplaar, vond ik (niet eerder zoveel aandacht gehad voor wantsen). Nou deze kon ik echt niet op naam brengen (een

Volwassen vuurwants

Bladpootwants

Gewone rookwants

gedetailleerder boek aanschaffen is een wens). Daarom een appje met foto naar mijn oudste zoon in Amsterdam. Vroeger had hij een speciale hobby en dat was insecten vangen, op naam brengen, in de tuin in een glazen bak laten rondkruipen, later zelfs ook nog 'opzetten' en in een vakkendoos bewaren. Daarom noem ik hem nog steeds 'onze wantsdeskundige'. En ja hoor, deze wants kreeg de naam Bladpootwants. Ook van deze wants kon ik nog dagen genieten ... nu zal hij vast in ons zomerverblijf een overwinteringsplekje gevonden hebben.

Tja, en toen werd het echt herfst met regen en wind, zodoende kwam ik niet zoveel meer in de tuin. Maar één wants wilde zich binnen wel even laten zien (of ook overwinteren?) en zat ineens in mijn keuken. Het was weer een heel andere soort wants, zat op de vloer te pronken met stukjes parelmoer tussen zijn zwart/bruine uiterlijk. Eigenlijk houd ik niet van beestjes binnen, dus eerst mocht hij op de foto voordat hij buiten zou worden geplaatst. Helaas, dat laatste hoefde niet meer Manlief, die heerlijke pannenkoeken aan het bakken was, zette er onverwachts zijn voet op.

Van een natuurvriend kreeg ik door dat het een Gewone rookwants was (geweest), ik hoop niet dat het een zeldzaam exemplaar was

Volgend voorjaar ga ik me verder verdiepen in wantsen, want ik heb nu de smaak te pakken.

Dinie van Lieshout.

Hyssop

officinalis

Met deze naam werden vroeger verschillende planten aangeduid, en voor wie de betekenis van de naam hysop kent, is dat niet verwonderlijk. De naam is samengesteld uit twee Griekse woorden:

Hys (varken) en ops (gezicht), en een groot aantal bloemen uit de familie der lipbloemigen heeft inderdaad wel iets van een varkenskop.

Hysop is afkomstig uit het Middellandse-Zeegebied en Midden-Azië en werd via Benedictijnse monniken in de tiende eeuw in Midden-Europa ingevoerd. In de Middeleeuwen was dit aromaat zeer geliefd: de blaadjes werden toegevoegd aan soepen, in azijn ingelegde groenten, vleespatés en vullingen voor gevogelte. Door de licht bittere smaak en de zoete kamferachtige geur wordt het kruid in Duitstalige landen nog steeds gebruikt in groentesoepen, salades, sauzen, vlees- en wildgerechten. Hysop is ook een geneeskrachtige plant; ze wordt ingenomen om de spijsvertering te bevorderen en als antitranspiratie middel. Ze wordt ook gebruikt bij de bereiding van een groot aantal likeuren. Bovendien is het een honingbloem en door de overvloedige blauwe bloemen is hysop erg mooi om te zien.

De hysop is een wijdvertakte, half verhoutte, vaste heester die tot 50 cm hoog wordt. Hij wordt nog steeds veel gekweekt om zijn talrijke goede eigenschappen. Hysop verlangt niet veel, maar doet het toch het best op kalkrijke grond in een zonnige omgeving.

De heester bloeit aan het eind van de zomer. Dat is ook het moment waarop de bloeiende, nog niet verhoutte delen moeten worden geoogst. De plant zit vol etherische oliën en moet daarom gedroogd worden bij een matige temperatuur die niet hoger is dan 35 graden Celsius.

Irene Martens

Jeugd-IVN, groep 1

8 tot 10 jaar

13 september: Startactiviteit

Er stond een harde wind vandaag. Wat kun je allemaal met wind doen? Een vlieger maken en hele grote bellen blazen. Maar de V.E.L.T.-tuin was ook nog rijk gevuld met allerlei groenten en heerlijke

kruiden. Het is nog druiventijd en na korte tijd zaten we te smullen van een lekkere thee en een toastje met kaas.

Feestavond 50 jarig jubileum

Dit jaar waren er tal van activiteiten die een extra feestelijk tintje kregen naar aanleiding van ons jubileumjaar.

En daar hoorde natuurlijk ook een feestavond bij. Eigenlijk waren het er twee, want ook de filmavond van Paula en Jan Brom, op vrijdag 15 september, was een heel bijzondere en feestelijke avond. Samen hadden zij heel veel werk verzet om een mooi beeld te geven van allerlei IVN-activiteiten in de afgelopen jaren. Met leuke teksten en grappige toepasselijke liedjes, was het een vrolijk en humoristisch geheel geworden, waar iedereen in de propvolle zaal geweldig van genoten heeft! Voor herhaling vatbaar!

Op zaterdag 21 oktober, de datum die zo dicht mogelijk bij de oprichtingsdatum van 19 oktober 1967 lag, was het ook weer volle bak!

Emile opende met een eerbetoon aan alle actieve IVN-leden die ons in die 50 jaren ontvallen zijn. En dat waren er heel veel. Ik waag me er niet aan om namen te noemen, want het is uiteraard onmogelijk om volledig te zijn..... Emile had zoveel mogelijk foto's verzameld, het was indrukwekkend en we werden er helemaal stil van. Zoveel bekende mensen, waarvan enkelen nog heel

jong waren...

Na de koffie werd het tweede gedeelte van de avond ingevuld door Fanny van Zon en Cor de Jong, die een heel bijzondere quiz in elkaar gezet hadden. In teams van vijf personen moesten we antwoord geven op heel diverse vragen, waarbij o.a. ook alle zintuigen werden aangesproken: horen, zien, voelen, ruiken en proeven. Heel verrassend, maar lang niet altijd gemakkelijk! Zo was de bekende persoonlijkheid op het bijbehorende plaatje voor iedereen duidelijk, maar wat het plaatje linksboven voorstelde, was beduidend lastiger.... Voor de winnaars waren er leuke prijsjes beschikbaar. Zowel individueel als per groep. Het was een gezellige en heel geslaagde avond, waar heel veel mensen, ieder op hun eigen manier, aan hadden bijgedragen.

Op naar de volgende 50 jaar!

Nelly van der Burgt.

NATUURWERKDAG 2017 WAALRE.

Zaterdag 4 november was de Nationale Natuurwerkdag en ook Natuurwerkgroep Waalre organiseerde een werkplek waar de vrijwilligers actief konden meewerken aan het onderhouden van de vennen in onze gemeente.

Als werkterrein was gekozen voor het Vliegenven. Dit ven was een vijftal jaren geleden al eens onder handen genomen door onze Natuurwerkgroep, maar zoals we telkens constateerden groeiden vooral de berken weer uit en vertoonden fraaie pruiken.

De dennenbomen waren na het afzagen niet meer uitgeschoten, maar die berken bleken taaier. Vandaar dat onze eigen mensen de berken met een stronkentrekker met boom en wortel uit de grond trokken. Onze gasten en overige eigen vrijwilligers concentreerden zich op de dennen. Want het is verbazingwekkend hoeveel jonge dennenbomen er in de hei waren opgegroeid. Gelukkig zijn deze jonge bomen meestal met nog de hand uit te trekken en anders worden ze laag op de grond afgeknipt.

Met een kleine veertig mensen hebben we gewerkt. De temperatuur was aan de

hoge kant, maar de catering zorgde op tijd voor koffie, thee en frisdrank. Ook de traditionele stroopwafel ontbrak niet. Het materiaal voor de catering was verzorgd en betaald door Albert Heijn Waalre.

Vol enthousiasme ging men na de koffiestop weer aan het werk en de heide rondom het ven veranderde zienderogen van groen naar paars. Een ongelooflijke hoeveelheid dennen werd verwijderd.

En de massa aan berken die met de stronkentrekker en spade werd uitgetrokken! De stapel afval groeide enorm.

Ook langs het nieuwe fietspad werd door een groep stevig doorgewerkt en daar werd het ven weer zichtbaar voor de passerende fietsers.

Om 12.30 uur werd de meegeleverde soep warm gemaakt en werden alle werkers getraakteerd op erwtensoep. Eigenlijk past die beter in een winterse sfeer, maar we konden ook niet voorzien dat de mooie herfst ons verraste met een hoge temperatuur. Niettemin ging de soep er goed in en konden we terugzien op een geslaagde werkdag met vele medewerkers, die enthousiast de opslag aan

dennen en berken te lijf gingen en die tevreden konden terugzien op hun werk. Menig goedkeurende blik was hun deel.

En misschien dat er mensen denken, dat was wel leuk werk, en komen ze af en toe nog eens meewerken met de Natuurwerkgroep.

Wim van Stipdonk.

Kerstwens

Steek ook eens
een kaarsje aan
voor jezelf,

*Broeder Fons,
Jacobushoeve*

Vanwege de regen kon onze fietstocht naar Vessem niet doorgaan, daarom gingen we met de auto. Op de Jacobushoeve werden we in de "mooi kammer" gastvrij ontvangen door Dirk van Liere en Broeder Fons van der Laan. Laatstgenoemde heeft over het ontstaan van de Stichting Jacobushoeve verteld en dat is een belangrijk deel van zijn levensverhaal.

De nu 87-jarige broeder Fons maakte in 1989 te voet een pelgrimstocht naar Santiago di Compostela vanuit Vessem (2400 km) samen met een man uit Boskoop, die hij nog maar kort kende, maar aan het einde van de tocht waren ze vrienden. Door alle vriendelijkheid en gastvrijheid die hen onderweg ten deel viel, kwam hij op het idee om een ontmoetingsplek te gaan creëren, waar ze allerlei mensen zouden kunnen ontvangen en waar ze tweedehands spullen zouden opknappen en weer verkopen. De opbrengst zou naar ontwikkelingslanden gaan.

Met hulp van veel invloedrijke mensen en de congregatie waartoe hij behoort, heeft hij zijn droom kunnen verwezenlijken op de Jacobushoeve.

Er werken nu ± 130 vrijwilligers:

- In de kringloopwinkel
- In de boekwinkel
- In de wereldwinkel
- In de werkplaats om spullen te repareren

- In de tuin en aan onderhoud van de gebouwen.

Dirk heeft ons rondgeleid in de tuin en ons ook het sfeervolle stiltecentrum laten zien.

's Middags nam broeder Fons ons mee naar het "Kafarnaüm" (kom tot rust) naast de kerk. In deze eeuwenoude verbouwde boerderij heeft hij met zes andere broeders 30 jaar gewoond. Nu worden er mensen van allerlei slag (gelovigen en ongelovigen) ontvangen en ze logeren daar voordat ze aan hun voet- of fietstocht naar Santiago di Compostela beginnen. Als ze op pad gaan, krijgen ze een Jacobusschelp mee, waaraan ze als pelgrim te herkennen zijn.

Tegenwoordig worden er ook al pelgrimstochten voor de schooljeugd georganiseerd in de omgeving van Vessem, of van Eindhoven naar Vessem, bv. voor de eerste klassen van het voortgezet onderwijs en voor schoolverlaters van basis-

scholen. Vaak overnachten zij ook in het Kafarnaüm. Elke week komen daar twee nieuwe gastvrouwen of gastheren (meestal een echtpaar), die daar alles beheren en ook voor de maaltijden zorgen.

Diep onder de indruk van alle initiatieven die ontwikkeld zijn en het vele vrijwilligerswerk dat daar op de beide hoeves verricht wordt, keerden we huiswaarts met de spulletjes die we in de kringloopwinkel gekocht hadden en het boek "de biografie van Broeder Fons".

Janny Koopman

Gemeentelijke vrijwilligerspenning voor schoolgidsen Aalst-Waalre

Chantal van der Strigt

Inge van de Goor

Inge van de Goor en *Chantal van der Strigt* ontvingen op vrijdagavond 8 december de vrijwilligerspenning en oorkonde van de gemeente Waalre. Zij kregen deze onderscheiding uit handen van wethouder Alexander van Holstein als dank voor hun jarenlange inzet als schoolgids voor het IVN Valkenswaard Waalre. Beide dames

bemannen nog steeds met veel enthousiasme een post bij de schoolprojecten Het Loon en het Meeuwven. Inge is ook actief als IVN coördinator voor basisschool Christoffel. Chantal heeft sinds 2 jaar de algemene coördinatie overgenomen van alle IVN activiteiten voor alle scholen in Aalst-Waalre.

Het Dorpsplein van Riethoven moest op de schop en daarom werd de herdenkingsboom die daar stond aan een onderzoek onderworpen.

Deze lindeboom was daar in 1890 geplant als plaatsvervanger van de originele herdenkingsboom die in 1795 was geplant ter herinnering aan de intocht van de Fransen die Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap beloofden. Deze boom had de eeuw dus net niet volgemaakt en brak tijdens een storm in 1890 af en men plantte dus in datzelfde jaar een lindeboom. Bij dat onderzoek dat men enige maanden geleden deed, bleek dat de lindeboom helemaal hol was geworden en een gevaar voor zijn omgeving was. De boom moest om. Harrie Brouwers vond het toch jammer dat deze boom zomaar als brandhout in stukken werd gezaagd en belde naar onze Vlindertuin-werkgroep of wij er geen bestemming voor hadden. Het was per slot van rekening toch meer dan honderd jaar onze herinneringsboom geweest. Wij waren dat met hem eens en de boom werd bij onze vlindertuin neergelegd.

Duidelijk is te zien dat de boom maar ongeveer tien cm levend hout over had aan de buitenkant onder de schors.

Ook zie je een donkere kring lopen tussen het levende gedeelte en het verrotte binnenstuk.

Volgens een bomendeskundige die we bij de boom ontmoetten, was de donkere

ring een demarcatie ring oftewel een verdedigingsring. De boom probeerde met deze ring de verrotting tegen te houden. Aan de bovenzijde is ook te zien hoe bij deze boom twee takken zo in elkaar waren gegroeid dat ze samen de top vormden van deze boom.

Wat we in de toekomst met de boom gaan doen weten we nog niet, maar voorlopig blijft hij zo liggen zodat iedereen kan zien hoe slecht onze vrijheidsboom er aan toe was.

Dank zij Harrie Brouwers hebben we bij onze Vlindertuin er een attractie bij.

*Namens de Vlindertuin-werkgroep,
Jan Das.*

*Woensdag 22 november:
Wat een feestelijke drukte rondom ons IVN-gebouw! Heel veel kinderen, papa's en mama's, opa's en oma's. En natuurlijk heel veel IVN-ers. Allemaal wachten ze op de Sint en zijn Pieten!*

En weer logeert de Sint bij ons!

De afgelopen dagen is er heel hard gewerkt om de slaapkamer van Sinterklaas weer picobello op orde te maken. De rode brievenbus staat weer klaar en ook het weitje voor Amerigo is keurig met draad afgemaakt. De verwachtingen zijn hoog gespannen, want er zit iets heel speciaals in de planning...

En ja hoor! Deze keer komt de Sint heel deftig! In een koets! Een mooie roodzwarte koets met twee zwarte paarden er voor. Wie had dat verwacht?

Na de "plechtige" verwelkoming mag iedereen naar binnen. Het is een drukte van belang. Zóveel kinderen, zóveel verwachtingsvolle snoetjes.. .. Mijn complimenten aan de organisatie, want ze hebben het

weer prima voor elkaar. De kleintjes hoeven niet in een lange rij te wachten om bij de Sint te komen, want er is van alles te doen. Ze kunnen meteen aan de slag. Het Pietendiploma is het meest begeerd! Op het blote-voeten-pad gaan we in een lange rij op zoek naar de letters die overal min of meer verborgen hangen. Ondertussen balancerend over balken, bruggetjes, palen en keien. Wij als volwassenen doen even enthousiast mee. Alleen de blote voeten worden achterwege gelaten, daar is het net iets te koud voor! Van daaruit voert de weg langs het speeltuintje, waar volop gespeeld wordt. Vervolgens komen ze aan op de kinderboerderij waar ook weer een leuk parcours is uitge-

zet, om uiteindelijk via een aantal wiebelende stobalen uit te komen bij de schoorsteen, waar ze als aspirant-Piet hun meegenomen pakketje in moeten gooien.

Op het moment dat mijn kleindochter haar cadeautje daar wil bezorgen, komt er opeens een piepjong Pietje boven de rand uitgekeken! In vol ornaat! Een klein, zwart meisjes-Pietje! Een hartveroverende glimlach op haar snoetje! Hoe schattig!

Zowel in het IVN-gebouw als in de kinderboerderij zijn kleur- en knutselhoekjes ingericht, waar druk gebruik van gemaakt wordt. Het is een waar kinderfeest.

Thuisgekomen gaan we direct aan de slag

om weer een mooie brief aan Sinterklaas te schrijven. Vorig jaar heeft ze dat ook gedaan, en twee weken lang heeft ze vol trots met het antwoord van de schrijfpiet rond gelopen. Iedereen moest het zien! Dus diezelfde avond hebben we samen een mooie, opgerolde brief in de rode brievenbus gestopt. Keurig dichtgebonden met een rode strik, want dat is immers de kleur van Sinterklaas! En nu maar afwachten ... tot de postbode komt. Spannend!

Nelly van der Burgt.

EEN TERUGBLIK OP DE ACTIVITEITEN IN 2017 IN VERBAND MET HET 50 JARIG JUBILEUM

Voor het jubileumjaar 2017 heeft een werkgroep een uitgebreid activiteitenprogramma samengesteld met voor elk wat wils.

Met de Binnendag van het Jeugd IVN en de opening van het Schoolproject (voor de 30-ste keer) werd het jubileumjaar geopend. De teken- en kleurwedstrijd is goed ontvangen door de basisscholen. 550 Kinderen namen deel aan de wedstrijden. De prijs winnende klassen van de deelnemende scholen kregen een natuurbelevingsochtend aangeboden die erg gewaardeerd werd.

Naast de jaarlijks terugkerende activiteiten zoals Boomfeestdag, Vogel- en Sterrencursus (allen volgeboekt), Nachtvliedernacht, Sterrenkijken, Natuurwerkdag, waren er de bijzondere activiteiten die we nog even in herinnering willen brengen.

De avondwandeling samen met Natuurmonumenten (21 april), met ca. 150 betalende deelnemers was voor ons een verrassing.

De cursus Natuurfotografie (mei) kende 14 deelnemers.

Verder noem ik de "3 tuinen" fietstocht, met een deelnemersaantal van ca. 60 personen.

De natuurbelevingsactiviteit, aangeboden aan de dagopvang Stokerwei, vond plaats in D'n Nieuwe Hof en de Heemtuin op 7 september. Een 6-tal cliënten en 3 begeleiders bezochten het Natuurproject en de heemtuin.

Deelname aan de filmavond (15 sept) en de feestavond (21 okt) was beperkt tot 50 personen vanwege de ruimte en de aard

van de activiteit. De invulling van een pubquiz tijdens een feestavond was voor de meeste aanwezigen compleet nieuw. Voor de filmavond wordt een tweede vertoning in het begin van 2018 gepland.

*"grutje" op het
Vogelgelverschrikkerfestival*

De Jeugdactiviteitendag (24 sept) met ruim 50 deelnemers laat zien dat jeugd met uitdagende natuuractiviteiten een succesformule is.

Met Grutje was het Jeugd IVN aanwezig op dit tweejaarlijks Valkenswaardse festival in de herfstvakantie. Helaas was Grutje niet in goede doen!

In december is het planten van de jubileumboom in de Kleine Meer gepland als afsluiting van het jubileumjaar. Deze boom wordt door het IVN aangeboden aan de gemeente. Het Jan en Jans Visserfonds draagt bij aan de aanschaf van deze boom. (Op moment van schrijven van dit artikel was de plantdatum van de tamme kastanje nog niet bekend.)

Al met al een feestelijk en voor veel mensen een druk jaar met veel natuureducatieve activiteiten.

Vanaf deze plaats wil het bestuur daarom de mensen bedanken die zich hebben ingezet voor de voorbereiding en uitvoering van dit programma.

Emile Weijters

Op veler verzoek zal een tweede filmavond plaatsvinden en wel op
WOENSDAGAVOND 19 JANUARI 2018
OM 20.00 UUR.

Ook voor deze avond geldt een limiet van 50 bezoekers, dus wie eerst komt eerst maalt. Weet dat de eerste vertoning op 15 september 2017 leidde tot erg lovende reacties van de bezoekers.

Contactgegevens IVN-werkgroepen Valkenswaard

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Bomenwerkgroep	Janka Kessener-Kochen		
	Telefoon: 2075280	jankakessenerkochen@onsbrabantnet.nl	
Cursuswerkgroep	Anneke Droog	2014727	w.droog@online.nl
Documentatiecentrum	Ria Rutten	2015723	h.rutten21@chello.nl
Natuurwerkgroep	Harrie van de Broek	2018239	h.broekbrom@onsmail.nl
Natuurwerkgroep Malpie	Ad Baken	2015181	h.baken@chello.nl
Jeugd-IVN	Ad Baken	2015181	h.baken@chello.nl
Leskisten	Lies van Gompel	2068470	liesvangompel@onsbrabantnet.nl
Publiciteit	Emile Weijters	2075670	e1000acmw@gmail.com
Redactiewerkgroep	Mieke van Baalen	2217748	miekevanbaalen@gmail.com
Schoolgidsengroep	Lies van Gompel	2068470	liesvangompel@onsbrabantnet.nl
Schoolproject	Fanny van Zon	2212983	fanny.van.zon@hetnet.nl
Schoolproject uitleen	Wil Koopman	2017955	wilkoopman@onsmail.nl
Tuinwerkgroep	Irene Martens	2018712	ireen@onsmail.nl
Vogelwerkgroep	Gerrit Klitsie	2048951	gklitsie1947@kpnmail.nl
Wandelingen (incl. Waalre)	Emile Weijters	2075670	e1000acmw@gmail.com

Contactgegevens IVN-werkgroepen Waalre

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Scholenwerk Aalst	Chantal v. d. Strigt	2217250	oudenstrigt@hetnet.nl
Natuurwerkgroep Waalre	Wim van Stipdonk	2216573	stipd017@planet.nl
Milieuwerkgroep Waalre	Ton Remmen	2218080	ton.remmen@planet.nl
Vlindertuin Waalre	Bernard Fransen	2216011	fransenb@xs4all.nl
Wandeling Wolders Ven	Paulien Zuidweg	2217021	zuidwegp@gmail.com
Opleidingencontact Waalre	Bep van Stipdonk	2216573	stipd017@planet.nl
Wandelroutes	Cor de Jong	2115479	cfjdejong@versatel.nl

Contactgegevens IVN-werkgroepen Riethoven

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Scholenwerkgroep	Nellie Das	2016075	nelliedas@gmail.com
Schoolwandelingen	Nellie Das	2016075	nelliedas@gmail.com
IVN-wandelpaden	Jan Das	2016075	jandas61@hotmail.com
Vlindertuin Riethoven	Jan Das	2016075	jandas61@hotmail.com

Redactieleden Valkenswaard - Aalst/Waalre

Mieke van Baalen
Nelly van der Burgt
Arthur Jeurissen
Wouter Kiela
Irene Martens
Annelies Theeuwes
Frans Vierstraete

LET OP

Tekst digitaal aanleveren als **los bestand** op ons mailadres:
natuurwijzer@gmail.com

Wilt U de illustraties als een **los bestand** aanleveren,
dit is belangrijk om een goede kwaliteit afdruk te krijgen

De inleverdatum voor het **lentenummer**

Vrijdag, 2 maart 2018

Paddenstoelenwandeling voor fotografen

Op zondagochtend 8 oktober 2017

Onderstaand zijn enkele opnamen afgedrukt die ons door Fotoclub 'Lumina' zijn toegezonden

Rode zwavelkoppen in volle glorie op een van de kapvlaktes in het Leenderbos

De Vliegenschwammen blijven toch favoriete objecten voor elke fotograaf

Een mooie macro-opname van een paddenstoelenhoed die de interessante details mooi laat zien